

Byla C-242/08

Swiss Re Germany Holding GmbH

prieš

Finanzamt München für Körperschaften

(Bundesfinanzhof prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Šeštoji PVM direktyva – 9 straipsnio 2 dalies e punkto penkta įtrauka ir 13 straipsnio B skirsnio a ir c punktai bei d punkto 2 ir 3 papunkčiai – Draudimo ir perdraudimo sandorių sąvoka – Gyvybės perdraudimo sutarčių portfolio perleidimas už atlygą trečiojoje valstybėje įsisteigusiam asmeniui – Šio perleidimo vietos nustatymas – Neapmokestinimas“

Sprendimo santrauka

1. Mokesčių nuostatos – Teisės aktų suderinimas – Apyvartos mokesčiai – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema – Paslaugų teikimas – Sąvoka

(Tarybos direktyvos 77/388 6 straipsnis)

2. Mokesčių nuostatos – Teisės aktų suderinimas – Apyvartos mokesčiai – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema – Paslaugų teikimas – Mokestinio priklausomumo vietos nustatymas – Banko, finansiniai ir draudimo sandoriai, skaitant perdraudimą

(Tarybos direktyvos 77/388 9 straipsnio 2 dalies e punkto penkta įtrauka, 13 straipsnio B skirsnio a punktas ir 13 straipsnio B skirsnio d punkto 2 ir 3 papunkčiai)

3. Mokesčių nuostatos – Teisės aktų suderinimas – Apyvartos mokesčiai – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema – Šeštojoje direktyvoje numatytas atleidimas nuo mokesčio

(Tarybos direktyvos 77/388 13 straipsnio B skirsnio c punktas)

1. Valstybėje narėje įsteigtos bendrovės gyvybės perdraudimo sutarčių portfolio perleidimas už atlygą trečiojoje valstybėje įsteigta draudimo bendrovei, kai pastaroji su draudžiuoju sutikimu perima visas iš šių sutarčių kylančias teises ir pareigas, reiškia paslaugų teikimą. Direktyvos 77/388 dvi valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo 6 straipsnio prasme. Iš tiesų gyvybės perdraudimo sutartys negali būti kvalifikuojamos kaip materialusis turtas Šeštosios direktyvos 5 straipsnio 1 dalies prasme. Todėl toks tokių sutarčių perleidimo sandoris negali būti laikomas prekių tiekimu pagal šią nuostatą.

(žr. 25 ir 28 punktus)

2. Valstybėje narėje įsteigtos bendrovės gyvybės perdraudimo sutarčių portfolio perleidimas už atlygą trečiojoje valstybėje įsteigta draudimo bendrovei, kai pastaroji su draudžiuoju sutikimu perima visas iš šių sutarčių kylančias teises ir pareigas, nėra nei sandoris Direktyvos 77/388 dvi valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo 9 straipsnio 2 dalies e punkto penktos įtraukos ir 13 straipsnio B skirsnio a punkto prasme, nei sandoris 13 straipsnio B skirsnio d punkto 2 ir 3 papunkčių prasme.

Iš tiesų toks gyvybės perdraudimo sutarčių portfelio perleidimas už atlygą, kurį sudarė bendrovės įgyvendinimo sumokėta kaina atlyginant už šią sutartį perleidimą, pagal pobūdį nėra banko sandoris. Šis perleidimas neatitinka ir draudimo sandorio, kuriuo draudikas įsipareigoja už išankstinį draudimo mokėjimą, vykus draudžiamajam vykiui, išmokėti draudėjui sudarant sutartį sutartį sumą, ir perdraudimo sandorio, kuriuo draudikas sudaro sutartį ir įsipareigoja už mokamas mokas ir neperžengdamas sutartyje nustatytą ribą padengti kito draudiko skolas, atsiradusias dėl įsipareigojimų vykdant draudimo sutartis, sudarytas su savo draudėjais.

Be to, gyvybės perdraudimo sutarčių portfelio perleidimas pagal savo pobūdį nėra finansinis sandoris Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto prasme. Dar daugiau – kalbama apie vieną paslaugą, kuri negali būti dirbtinai dalijama į dvi: pirmą, įsipareigojimą prisiimti Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 2 papunkčio prasme ir, antra, skolos sandorį 13 straipsnio B skirsnio d punkto 3 papunkčio prasme.

Vykdamas tokį perleidimą, aplinkybės, kad ne gavėjas, o ligšiolinis draudikas moka atlygą, nustatydamas neigiamą vertę, už tam tikras perleidžiamas sutartis, neturi įtakos tam, kas minėta.

(žr. 30, 34, 37, 38, 48, 52, 53 ir 59 punktus bei rezoliucinės dalies 1 ir 2 punktus)

3. Šeštosios direktyvos 77/388 dėl valstybių narių apyvartos mokesčių statymų derinimo 13 straipsnio B skirsnio c punktas turi būti aiškinamas taip, kad jis netaikomas tokiam atlygintinam gyvybės perdraudimo sutarčių portfelio perleidimui, nes jis negali būti laikomas prekių tiekimu Šeštosios direktyvos 5 straipsnio 1 dalies prasme, bet tai yra paslaugų teikimas šios direktyvos 6 straipsnio prasme. Be to, net manant, kad toks sandoris gali būti prekių tiekimas Šeštosios direktyvos prasme, jam negali būti taikomas šios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio c punkte numatytas atleidimas nuo mokesčio, nes šio sandorio neapmokestinimas prieštarautų šios nuostatos tikslui, kuris yra išvengti dvigubo apmokestinimo, prieštaraujančio fiskaliniam neutralumui, būdingam bendrai pridėtinės vertės mokesčio sistemai.

(žr. 61 ir 63 punktus bei rezoliucinės dalies 3 punktą)

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. spalio 22 d.(*)

„Šeštoji PVM direktyva – 9 straipsnio 2 dalies e punkto penkta trauka ir 13 straipsnio B skirsnio a ir c punktai bei d punkto 2 ir 3 papunkčiai – Draudimo ir perdraudimo sandorių sūvoka – Gyvybės perdraudimo sutarčių portfelio perleidimas už atlygą trečiojoje valstybėje įsisteigusiam asmeniui – Šio perleidimo vietos nustatymas – Neapmokestinimas“

Byloje C-242/08

dėl *Bundesfinanzhof* (Vokietija) 2008 m. balandžio 16 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2008 m. birželio 4 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Swiss Re Germany Holding GmbH

prieš

Finanzamt München für Körperschaften,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro trešiosios kolegijos pirmininkas, einantis ketvirtosios kolegijos pirmininko pareigas, K. Lenaerts, teisėjai R. Silva de Lapuerta (pranešėjas), E. Juhász ir J. Malenovský, T. von Danwitz,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį,

išnagrinęs pastabas, pateiktas:

- *Swiss Re Germany Holding GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* K. von Brocke ir *Steuerberater* S. Trapp,
- *Finanzamt München für Körperschaften*, atstovaujamos Schmid,
- Vokietijos vyriausybė, atstovaujamos M. Lumma ir B. Klein,
- Graikijos vyriausybė, atstovaujamos S. Spyropoulos bei S. Trekli ir V. Karra,
- Jungtinės Karalystės vyriausybė, atstovaujamos L. Seeboruth,
- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos D. Triantafyllou,

susipažinęs su 2009 m. gegužės 13 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimas

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių statymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 23, toliau – Šeštoji direktyva) 9 straipsnio 2 dalies e punkto penktos traukos ir 13 straipsnio B skirsnio a ir c punktų bei d punkto 2 ir 3 papunkčių išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas byloje tarp *Swiss Re Germany Holding GmbH* (toliau – *Swiss*) ir *Finanzamt München für Körperschaften* dėl gyvybės perdraudimo sutarčių portfelio perleidimo apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM).

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Šeštosios direktyvos 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas:

„1. „Prekių tiekimas“ – tai teisės kaip savininkui disponuoti materialiuoju turtu perdavimas.

2. Elektros srovė, dujos, šiluma, šaldymas ir panašūs dalykai turi būti laikomi materialiuoju turtu.“

4 Pagal Šeštosios direktyvos 6 straipsnio 1 dalį:

„1. „Paslaugų teikimas“ – tai bet koks sandoris, kuris nėra prekių tiekimas, kaip apibrėžta 5 straipsnyje.

Tokie sandoriai gali būti, *inter alia*:

– nematerialiojo turto perleidimas, nesvarbu, ar to turto nuosavybės teisė patvirtinama dokumentu, ar ne,

<...>“

5 Šeštosios direktyvos 9 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies e punkto penkta trauka suformuluotos taip:

„1. Paslaugų teikimo vieta laikoma ta vieta, kur paslaugų teikėjas turi steigėjų savo verslą arba turi nuolatinį įmonę, iš kurios teikia paslaugas, arba, nesant tokios verslo vietos ar nuolatinės įmonės, vieta, kur jis turi nuolatinį adresą arba kur paprastai gyvena.

2. Tačiau:

<...>

e) toliau nurodytą paslaugą, teikiamą klientams, steigusiems už Bendrijos ribų, arba apmokestinamiesiems asmenims, steigusiems Bendrijoje, bet ne toje pačioje šalyje kaip paslaugų teikėjas, suteikimo vieta laikoma vieta, kur klientas yra steigėjų savo verslą arba turi nuolatinį verslo vietą, kuri teikiamos paslaugos, arba jei tokios vietos nėra, vieta, kur jis turi nuolatinį adresą ar paprastai gyvena:

<...>

– banko, finansiniai ir draudimo sandoriai, skaitant perdraudimą, išskyrus seifų nuomą,

<...>“

6 Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnyje numatoma:

„Nepažeisdamos kitų Bendrijos nuostatų, valstybės narės atleidžia nuo mokesčio toliau nurodytą veiklą taikydamos sąlygas, kurias jos turi nustatyti siekdamos užtikrinti, kad atleidimas nuo mokesčio būtų teisingas ir sąžiningas ir kad būtų užkirstas kelias galimam mokesčių vengimui, išsisukinėjimui ar piktnaudžiavimui:

a) draudimo ir perdraudimo sandorius ir su jais susijusias paslaugas, kurias atlieka draudimo brokeriai ir draudimo agentai;

<...>

c) prekes, naudojamas tik veiklai, kuri pagal šį straipsnį ar pagal 28 straipsnio 3 dalies b punktą atleidžiama nuo mokesčio, kai už šias prekes mokestis nebuvo atskaitytas, arba prekes, kurias įsigijus ar pagaminus, pridėtinis vertės mokestis nėra išskaitytinas pagal 17 straipsnio 6

dal?;

d) šiuos sandorius:

<...>

2. derybas ir bet kokius sandorius dėl paskolų garantijų ar kitokių finansinių užtikrinimų, taip pat paskolų garantijų priežiūrą, kai ji vykdo paskolų suteikimo asmuo;

3. sandorius, įskaitant derybas, dėl indėlių ir einamųjų sąskaitų, mokėjimų, pervedimų, skolų, įkeikų ir kitų apyvarčių dokumentų, bet išskyrus skolų išieškojimą ir faktoringą;

<...>.“

Nacionalinės teisės aktai

7 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, pagrindinėje byloje taikomos šios nacionalinės teisės nuostatos.

8 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 1999 m. Apyvartos mokesčio įstatymo (Umsatzsteuergesetz 1999, BGBl 1999 I, p. 1270, toliau – UStG) 3a straipsnyje numatyta:

„1. Kita paslauga, laikantis 3b ir 3f straipsnių, teikiama vietoje, kurioje verslininkas vykdo savo veiklą. <...>

<...>

3. Jeigu 4 dalyje nurodyti kiti paslaugų gavėjas yra verslininkas, nukrypstant nuo 1 dalies, kita paslauga teikiama ten, kur gavėjas vykdo savo veiklą. <...>

4. „Kitos paslaugos“ 3 dalies prasme yra:

<...>

6. a) kitos 4 dalies 8 punkto a–g papunkčiuose ir 10 punkte nurodyti rėšiai paslaugos <...>“

9 Pagal UStG 4 straipsnio 8 punkto c ir g papunkčius sandoriai dėl skolų, įkeikų ir kitų apyvarčių dokumentų bei derybos dėl šių sandorių, išskyrus skolų išieškojimą, taip pat įsipareigojimą, garantiją ir kitokių finansinių užtikrinimų perdavimą ir derybos dėl šių sandorių yra neapmokestinami.

10 Pagal UStG 4 straipsnio 10 punkto a papunktį paslaugų teikimas, pagrįstas draudimo sutartimi Draudimo mokesčio įstatymo (Versicherungsteuergesetz) prasme, taip pat neapmokestinamas.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

11 Swiss yra akcinės bendrovės patronuojanti bendrovė (toliau – perleidžianti bendrovė), kuri, bendama draudimo bendrove, vykdo gyvybės perdraudimo veiklą.

12 2002 m. sausio 10 ir 21 d. pasirašyta portfelio perleidimo sutartimi perleidžianti bendrovė draudimo bendrovei S (toliau – bendrovė S), steigta Šveicarijoje, perleido 195 gyvybės perdraudimo sutartis apimančią portfelį.

13 Pagal šią sutartį bendrovė S turėjo gauti draudimų sutikimą, kad taptų šios sutarties šalimi ir

perimt? visas iš j? kylan?ias teises ir pareigas.

14 Pagal šią sutartį 18 iš 195 sutarčių buvo nustatyta neigiama vertė, t. y. bendra visų sutarčių įsigijimo kaina buvo sumažinta.

15 Perleistos gyvybės perdraudimo sutartys buvo susijusios tik su žmonėmis, steigtomis valstybėse narėse, išskyrus Vokietiją, ar trečiuosiose valstybėse.

16 Nusprendusi, kad aptariamas perleidimas turi būti apmokestinamas PVM kaip prekės tiekimas, *Finanzamt München für Körperschaften* priėmė pranešimą apie mokesčio dydį, susijusį su avansiniu PVM sumokėjimu, ir atmetė dėl šio pranešimo pateiktą skundą.

17 Vėliau *Swiss* pateikė skundą *Finanzgericht München*.

18 Atmetus ir šį skundą, *Swiss* pateikė kasacinį skundą *Bundesfinanzhof*, motyvuodama tuo, kad paslaugų teikimas, pagrįstas šiuo perleidimu, neapmokestinamas PVM.

19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas manė, kad pagal nacionalinės teisės aktus pagrindinėje byloje aptariamas sandoris yra paslaugų teikimas, atliktas Vokietijoje ir joje apmokestinamas.

20 Tačiau šio teismo teigimu, kyla abejonė dėl klausimo, ar šis nacionalinės teisės aktų aiškinimas neprieštarauja Šeštosios direktyvos nuostatom.

21 Šiomis aplinkybėmis *Bundesfinanzhof* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar <...> Šeštosios <...> direktyvos <...> 9 straipsnio 2 dalies e punkto penktą traukė ir 13 straipsnio B skirsnio a punktą bei d punkto 2 ir 3 papunkčius reikia aiškinti taip, kad gyvybės perdraudimo sutarties, kuria remdamasis sutarties gavėjas draudėjo sutikimu perima ligšiolinio draudiko vykdytą neapmokestinamą perdraudimo veiklą ir nuo šiol vietoj ligšiolinio draudiko teikia draudėjui neapmokestinamas perdraudimo paslaugas, perėmimas už gavėjo mokamą pirkimo kainą turi būti laikomas:

a) draudimo arba banko sandoriu <...> Šeštosios <...> direktyvos <...> 9 straipsnio 2 dalies e punkto penktos traukos prasme; arba

b) perdraudimo sandoriu <...> Šeštosios <...> direktyvos <...> 13 straipsnio B skirsnio a punkto prasme; arba

c) sandoriu, kurį iš esmės sudaro neapmokestinamas įsipareigojimo perėmimas ir neapmokestinamas sandoris dėl skolų <...> Šeštosios <...> direktyvos <...> 13 straipsnio B skirsnio d punkto 2 ir 3 papunkčių prasme?

2. Ar atsakymas į pirmąjį klausimą būtų kitoks, jei ne gavėjas, o ligšiolinis draudikas mokėtų atlygą už perleidimą?

3. Jei pirmojo klausimo a, b ir c punktus būtų atsakyta neigiamai: ar <...> Šeštosios <...> direktyvos <...> 13 straipsnio B skirsnio c punktą reikėtų aiškinti taip, kad atlygintinas gyvybės perdraudimo sutarčių perleidimas yra prekės tiekimas ir kad taikant <...> Šeštosios <...> direktyvos <...> 13 straipsnio B skirsnio c punktą neturi būti daromas skirtumas dėl to, ar nuo mokesčio atleistos veiklos vykdymo vieta yra tiekimo valstybėje narėje, ar kitoje valstybėje narėje?“

D?I prejudicini? klausim?

D?I pirmojo klausimo

22 Pirmuoju klausimu prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas iš esm?s klausia, ar valstyb?je nar?je ?steigtos bendrov?s gyvyb?s perdraudimo sutar?i? portfelio perleidimas už atlyg? tre?iojoje valstyb?je ?steigta draudimo bendrovei reiškia, kad pastaroji su draud?j? sutikimu perima iš ši? sutar?i? kylan?ias teises ir pareigas ir tai yra sandoris Šeštosios direktyvos 9 straipsnio 2 dalies e punkto penktos ?traukos, 13 straipsnio B skirsnio a punkto arba 13 straipsnio B skirsnio d punkto 2 ir 3 papunk?i? prasme.

23 Pirmiausia reikia nustatyti, ar pagrindin?je byloje aptariamas sandoris yra „preki? tiekimas“ Šeštosios direktyvos 5 straipsnio prasme, ar „paslaug? teikimas“ šios direktyvos 6 straipsnio prasme.

24 Pagal 5 straipsnio 1 dal? „preki? tiekimas“ – tai teis?s kaip savininkui disponuoti materialiuoju turtu perdavimas“.

25 Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad gyvyb?s perdraudimo sutartis negali b?ti kvalifikuojama kaip materialusis turtas šios nuostatos prasme, o tod?l toks sandoris, koks aptariamas pagrindin?je byloje, negali b?ti laikomas preki? tiekimu pagal ši? nuostat?.

26 Ta?iau pagal Šeštosios direktyvos 6 straipsnio 1 dalies pirm? ?trauk? paslaug? teikimas yra bet koks sandoris, kuris n?ra preki? tiekimas, kaip apibr?žta 5 straipsnyje.

27 Šiame kontekste reikia priminti, kad 6 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos pirmoje ?traukoje numatyta, kad tokie sandoriai gali b?ti, *inter alia*, nematerialiojo turto perleidimas, nesvarbu, ar to turto nuosavyb?s teis? patvirtinama dokumentu, ar ne.

28 Iš to matyti, kad gyvyb?s perdraudimo sutar?i? portfelio perleidimas už atlyg?, kaip nagrin?jama pagrindin?je byloje, yra paslaug? teikimas Šeštosios direktyvos 6 straipsnio prasme.

29 Antra, reikia išnagrin?ti, ar toks perleidimas gali b?ti laikomas draudimo sandoriu arba banko sandoriu Šeštosios direktyvos 9 straipsnio 2 dalies e punkto penktos ?traukos prasme, ar draudimo arba perdraudimo sandoriu šios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio a punkto prasme.

30 Šiuo klausimu pakanka, pirma, konstatuoti, kad perdraudimo sutar?i? portfelio perleidimas pagal pob?d? n?ra banko sandoris.

31 Antra, reikia priminti, kad bendros PVM sistemos geras funkcionavimas ir vienodas aiškinimas reikalauja, kad s?vokos „draudimo“ ir „perdraudimo sandoriai“, numatytos Šeštosios direktyvos 9 straipsnio 2 dalies e punkto penktoje ?traukoje ir 13 straipsnio B skirsnio a punkte, neb?t? aiškinamos skirtingai, jei taikomos vienoje ar kitoje iš ši? nuostat?.

32 Iš ties? paslaug? teikimas, numatytas Šeštosios direktyvos 9 straipsnio 2 dalies e punkto penktoje ?traukoje, yra Bendrijos s?voka, kuri turi b?ti aiškinama vienodai, kad b?t? išvengta dvigubo apmokestinimo arba neapmokestinimo, kylan?i? iš skirtingo aiškinimo (šiuo klausimu žr. 1993 m. lapkri?io 17 d. Sprendimo *Komisija prieš Pranc?zij?*, C?68/92, Rink. p. I?5881, 14 punkt?).

33 Be to, pagal nusistov?jusi? teismo praktik? Šeštosios direktyvos 13 straipsnyje numatyti atleidimo nuo mokes?io atvejai yra savarankiškos Bendrijos teis?s s?vokos, kuri? tikslas – prieštaravim? taikant PVM schem? kiekvienoje valstyb?je nar?je pašalinimas ir kurias reikia

vertinti atsižvelgiant į visą bendros PVM sistemos kontekstą (žr. 2001 m. kovo 8 d. Sprendimo *Skandia*, C-240/99, Rink. p. I-1951, 23 punktą ir 2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Arthur Andersen*, C-472/03, Rink. p. I-1719, 25 punktą).

34 Šiame kontekste reikia priminti, kad pagal nusistovėjusį Teisingumo Teismo praktiką savaime „draudimo sandoriai“ paprastai apibūdina aplinkybę, jog draudikas įsipareigoja už išankstinį draudimo mokėjimą, įvykus draudžiamajam įvykiui, išmokėti draudėjui sutarties sudarymo metu sutartą sumą (žr. 1999 m. vasario 25 d. Sprendimo *CPP*, C-349/96, Rink. p. I-973, 17 punktą; minėto sprendimo *Skandia* 37 punktą ir 2003 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Taksatorringen*, C-8/01, Rink. p. I-13711, 39 punktą).

35 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pabrėžė, kad aišku, jog Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio a punkte vartojama savaime „draudimo sandoriai“ iš esmės yra pakankamai plati, kad apimtų draudimo apsaugą, kuri suteikia apmokestinamasis asmuo, kuris pats nėra draudikas, bet kuris kolektyvinio draudimo atveju suteikia savo klientams tokia apsaugą naudodamasis draudiko, prisiimančio draudžiamą riziką, paslaugomis (žr. minėto sprendimo *CPP* 22 punktą; minėto sprendimo *Skandia* 38 punktą ir minėto sprendimo *Taksatorringen* 40 punktą).

36 Tačiau Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad pagal draudimo sandorio apibrėžtį, esančią šio sprendimo 34 punkte, reikia identifikuoti paslaugos gavėją, kad būtų galima apibrėžti paslaugos rėšą, numatytą Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio a punkte, ir ar toks sandoris pagal pobūdį reiškia, kad egzistuoja sutartinis ryšys tarp draudimo paslaugos teikėjo ir asmens, kurio riziką padengia draudimas, t. y. draudėjas (žr. minėto sprendimo *Skandia* 41 punktą ir minėto sprendimo *Taksatorringen* 41 punktą).

37 Pagrindinėje byloje perleidžiančios bendrovės gyvybės perdraudimo sutarties portfelio perleidimas už atlygą bendrovei S, kurį sudarė pastarosios kainos sumokėjimas kaip atlygis už šias sutartis, neatitinka draudimo sandorio savybių, nurodytų šio sprendimo 34 punkte.

38 Šis perleidimas neatitinka ir perdraudimo sandorio, kuriuo draudėjas sudaro sutartį ir įsipareigoja už mokamas mokas ir neperžengdamas sutartyje nustatytą ribą padengti kito draudėjo skolas, atsiradusias dėl įsipareigojimų vykdančių draudimo sutartis, sudarytas su pačiais draudėjais.

39 Iš tiesų, skirtingai nei tokie perdraudimo sandoriai, šis perleidimas pasireiškia bendrovės S perimamomis perleidžiančiosios bendrovės visomis teisėmis ir pareigomis, susijusiomis su perleistomis perdraudimo sutartimis, ir ši bendrovė po perėmimo neturi teisinio ryšio su perdraustaisiais.

40 Be to, pagrindinėje byloje aptariamas sandoris turi būti atskirtas, pirma, nuo sutartinio perdraudimo sandorio tarp perleidžiančios bendrovės ir perdraustėjų, kuris yra sudarytas anksčiau, ir, antra, nuo sutartinio perdraudimo santykių tarp bendrovės S ir perdraustėjų, kurie sutiko su šiuo perdavimu, įvykusi vėliau.

41 Iš to matyti, kad sandoriai, kurie patenka tarp šių dviejų perdraudimo sutartinio sandorių, neturi būti laikomi draudimo sandoriais arba perdraudimo sandoriais Šeštosios direktyvos 9 straipsnio 2 dalies e punkto penktos traukos ir 13 straipsnio B skirsnio a punkto prasme.

42 Galiausiai reikia išnagrinėti, ar gyvybės perdraudimo sutarties portfelio perleidimas už atlygą, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, gali būti laikomas sandoriu, kurį sudaro, pirma, įsipareigojimų prisiėmimas Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 2 papunkčio prasme, ir, antra, su sandoriu dėl skolos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 3 papunkčio prasme.

43 Šiuo klausimu reikia priminti, kad formuluotės, vartojamos Šeštosios direktyvos 13 straipsnyje nurodytam atleidimo nuo mokesčio atvejui apibrėžti, turi būti aiškinamos griežtai, nes šis atleidimo nuo mokesčio atvejis yra bendro principo, pagal kurį PVM taikomas kiekvienam mokesčio mokėtojo už atlygą atliekamam paslaugų teikimui, išimtis (žr. minėto sprendimo *Taksatorringen* 36 punktą; minėto sprendimo *Arthur Andersen* 24 punktą bei 2008 m. gegužės 14 d. Sprendimo *Tiercé Ladbroke ir Derby*, C-231/07 ir C-232/07, 15 punktą).

44 Šiame kontekste reikia priminti, kad pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktį nuo mokesčio atleisti sandoriai yra apibrėžti pagal teikiamą paslaugų pobūdį, o ne pagal teikiantį paslaugų ar jį gaunantį asmenį. Iš tiesų ši nuostata nenurodo tokių asmenų (šiuo klausimu žr. 1997 m. birželio 5 d. Sprendimo *SDC*, C-2/95, Rink. p. I-3017, 32 punktą; 2006 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Abbey National*, C-169/04, Rink. p. I-4027, 66 punktą ir 2007 m. birželio 21 d. Sprendimo *Ludwig*, C-453/05, Rink. p. I-5083, 25 punktą).

45 Be to, pagal nusistovėjusį Teisingumo Teismo praktiką tam, kad būtų laikomos atleistais nuo mokesčio sandoriais pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punktą, bendrai vertinamos suteiktos paslaugos turi sudaryti atskirą visumą, atliekančią derybų paslaugoms būdingas ir esmines funkcijas (žr. minėto sprendimo *SDC* 66 punktą; 2001 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *CSC Financial Services*, C-235/00, Rink. p. I-10237, 25 punktą; minėto sprendimo *Abbey National* 70 punktą ir minėto sprendimo *Ludwig* 27 punktą).

46 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad nors šioje nuostatoje numatyti sandoriai nebūtinai turi būti sudaromi bankų ar finansų įstaigų, visi jie patenka į finansinių sandorių sritį (žr. 2007 m. balandžio 19 d. Sprendimo *Velvet & Steel Immobilien*, C-455/05, Rink. p. I-3225, 22 punktą bei minėtos nutarties *Tiercé Ladbroke ir Derby* 17 punktą).

47 Todėl sandoris, kuris pagal savo pobūdį nėra finansinis sandoris Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto prasme, nepatenka į šios nuostatos taikymo sritį (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Velvet & Steel Immobilien* 23 straipsnį).

48 Tačiau pagrindinėje byloje aptariamas sandoris, t. y. gyvybės perdraudimo sutarčių portfelio perleidimas, pagal savo pobūdį nėra finansinis sandoris Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto prasme.

49 Šis aiškinimas patvirtina šioje nuostatoje numatyto neapmokestinimo tikslas, kuris yra išvengti vartojimo kreditų išlaidų augimo (žr. minėto sprendimo *Velvet & Steel Immobilien* 24 punktą; taip pat minėtos nutarties *Tiercé Ladbroke ir Derby* 24 punktą). Iš tiesų, kadangi pagrindinėje byloje aptariamą sandorį apgyvendinimas nesusijęs su tokiu tikslu, šiam sandoriui netaikomas toks neapmokestinimas.

50 Iš to matyti, kad šie sandoriai nepatenka į šios nuostatos taikymo sritį.

51 Be to, kalbant apie minėto sandorio neapmokestinimą, kadangi jis turi būti laikomas išimtimi, pagrįsta prisiimimo pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 2 papunktį ir sandorio dėl skolos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 3 papunktio prasme deriniu, reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką kiekvienas paslaugos teikimas paprastai turi būti laikomas atskiru ir nepriklausomu ir kad vienos paslaugos teikimas ekonominiu požiūriu neturi būti dirbtinai skaidomas, kad nebūtų pakeistas PVM sistemos funkcionalumas (žr. minėto sprendimo *CPP* 29 punktą ir *Ludwig* 17 punktą).

52 Tačiau reikia priminti, kad pagrindinėje byloje aptariamas sandoris, kurį sudaro gyvybės perdraudimo sutarčių portfelio perleidimas už atlygą, yra vienintelis paslaugos teikimas ir negali

b?ti dirbtinai dalijamas ? du paslaug? teikimus, kuriuos sudaro, pirma, ?sipareigojim? prisi?mimas Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 2 papunk?io prasme ir, antra, skolos sandoris 13 straipsnio B skirsnio d punkto 3 papunk?io prasme.

53 Atsižvelgiant ? visa, kas min?ta, ? pirm?j? klausim? reikia atsakyti taip, kad valstyb?je nar?je ?steigtos bendrov?s gyvyb?s perdraudimo sutar?i? portfelio perleidimas už atlyg? tre?iojoje valstyb?je ?steigta draudimo bendrovei reiškia, kad pastaroji su draud?j? sutikimu perima iš ši? sutar?i? kylan?ias teises ir pareigas ir tai n?ra sandoris Šeštosios direktyvos 9 straipsnio 2 dalies e punkto penktosios ?traukos, 13 straipsnio B skirsnio a punkto arba 13 straipsnio B skirsnio d punkto 2 ir 3 papunk?i? prasme.

D?I antrojo klausimo

54 Antruoju klausimu prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas iš esm?s klausia, ar perleidžiant už atlyg? gyvyb?s perdraudimo sutar?i? portfel?, apimant? 195 sutartis, kaip antai aptariamas pagrindin?je byloje, aplinkyb?, kad ne gav?jas, o ligšiolinis draudikas mok?t? atlyg? už 18 sutar?i?, turi ?takos atsakymui ? pirm?j? klausim?.

55 Šis atsakymas matyti iš aplinkyb?s, kad pagrindin?je byloje neigiama vert? buvo nustatyta 18 iš 195 gyvyb?s perdraudimo sutar?i?, kurias bendrovei S perleido perleidžian?ioji bendrov?.

56 Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad, kaip teigia pats prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas, pagrindin?je byloje aptariamas sandoris yra bendras paslaugos teikimas, už kur? sumokama bendra kaina už vis? 195 aptariam? gyvyb?s perdraudimo sutar?i? per?mim?.

57 Tod?l nereikia atskirti 18 sutar?i? perleidimo nuo likusi? sutar?i?, kurios sudaro bendr? visum?.

58 Be to, taip pat, kaip pagrindin?je byloje aptariam? 195 gyvyb?s perdraudimo sutar?i? perleidimo atveju vertinam? bendrai, 18 iš ši? sutar?i? perleidimas d?l šio sprendimo 37–41 punktuose nurodyt? priežas?i? netur?t? b?ti laikomas sandoriu Šeštosios direktyvos 9 straipsnio 2 dalies e punkto penktosios ?traukos, 13 straipsnio B skirsnio a punkto arba 13 straipsnio B skirsnio d punkto 2 ir 3 papunk?i? prasme.

59 Tod?l ? antr?j? klausim? reikia atsakyti taip, kad perleidžiant už atlyg? gyvyb?s perdraudimo sutar?i? portfel?, apimant? 195 sutartis, kaip antai aptariamas pagrindin?je byloje, aplinkyb?, kad ne gav?jas, o ligšiolinis draudikas mok?t? atlyg? už 18 sutar?i?, neturi ?takos atsakymui ? pirm?j? klausim?.

D?I tre?iojo klausimo

60 Tre?iuoju klausimu prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas iš esm?s klausia, ar Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio c punkt? reik?t? aiškinti taip, kad atlygintinas gyvyb?s perdraudimo sutar?i? perleidimas, kaip antai nagrin?jamas pagrindin?je byloje, yra prek? tiekimas ir kad taikant ši? nuostat? neturi b?ti daromas skirtumas d?l to, ar nuo mokes?io atleistos veiklos vykdymo vieta yra tiekimo valstyb?je nar?je, ar kitoje valstyb?je nar?je.

61 Šiuo klausimu pakanka priminti, kad atlygintinas gyvyb?s perdraudimo sutar?i? perleidimas, koks nagrin?jamas pagrindin?je byloje, negali b?ti laikomas prek? tiekimu Šeštosios direktyvos 5 straipsnio 1 dalies prasme; tai yra paslaug? teikimas šios direktyvos 6 straipsnio prasme.

62 Be to, kalbant apie Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Bendrij? Komisijos pozicij? d?l klient? perleidimo priimant Šešt?j? direktyv?, kuria r?m?si *Bundesfinanzhof* sprendime d?l

prašymo priimti prejudicinį sprendimą, reikia priminti, kad parengiamąjį darbų etapų paruoštomis deklaracijomis, kuriomis remiantis buvo priimta direktyva, negalima remtis aiškinant, jeigu ji turinys neatsispindi aptariamose nuostatos tekste, nes dėl to jos neturi teisinės galios (žr. 2000 m. birželio 8 d. Sprendimų *Epson Europe*, C-375/98, Rink. p. I-4243, 26 punktą).

63 Be to, manant, kad pagrindinėje byloje aptariamas sandoris gali būti prekės tiekimas Šeštosios direktyvos prasme, jam negali būti taikomas šios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio c punkte numatytas atleidimas nuo mokesčio, nes šio sandorio neapmokestinimas prieštarautų šios nuostatos tikslui, kuris yra išvengti dvigubo apmokestinimo, prieštaraujančio fiskaliniam neutralumui, būdingam bendrai PVM sistemai (1997 m. birželio 25 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-45/95, Rink. p. I-3605, 15 punktas; taip pat 2006 m. liepos 6 d. Nutarties *Salus et Villa Maria Beatrice Hospital*, C-155/05 ir C-18/05, Rink. p. I-6199, 29 punktas).

64 Todėl Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio c punktas netaikomas tokiam sandoriui.

65 Tokiomis aplinkybėmis šio klausimo reikia atsakyti, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio c punktas turi būti aiškinamas taip, kad jis netaikomas tokiam atlygintinam gyvybės perdraudimo sutarčių perleidimui, koks nagrinjamas pagrindinėje byloje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

66 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

- 1. Valstybėje narėje įsteigtos bendrovės gyvybės perdraudimo sutarčių portfelio perleidimas už atlygą trečiojoje valstybėje įsteigta draudimo bendrovei reiškia, kad pastaroji su draudėjų sutikimu perima iš šių sutarčių kylančias teises ir pareigas ir tai nėra sandoris 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių statymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas 9 straipsnio 2 dalies e punkto penktos traukos, 13 straipsnio B skirsnio a punkto arba 13 straipsnio B skirsnio d punkto 2 ir 3 papunkčių prasme.**
- 2. Perleidžiant už atlygą gyvybės perdraudimo sutarčių portfelį, apimantį 195 sutartis, kaip antai aptariamas pagrindinėje byloje, aplinkybės, kad ne gavėjas, o ligšiolinis draudikas mokėtas atlygą už 18 sutarčių, neturi tokos atsakymui pirmąjį klausimą.**
- 3. Šeštosios direktyvos 77/388 13 straipsnio B skirsnio c punktas turi būti aiškinamas taip, kad jis netaikomas tokiam atlygintinam gyvybės perdraudimo sutarčių perleidimui, koks nagrinjamas pagrindinėje byloje.**

Parašai.

* Proceso kalba: vokiečių.